

Vajaduspõhise õppetoetuse analüüs

Autorid:

Hanna-Stella Haaristo,
Cenely Leppik

Tellija:

Haridus- ja
Teadusministeerium

Eesmärk:

Uurida üliõpilaste informeeritust ja hinnanguid vajaduspõhise õppetoetuse süsteemi kohta ning selgitada välja põhjused, miks toetust ei ole oodatud mahus taotletud.

Kasutatud andmed ja meetodika:

- Veebipõhine ankeetküsitlus ja fookusrühma intervjuud
- Valim: kõik 2013/2014 ja 2014/2015 Eesti kõrgkoolides I ja II astmel õppima asunud üliõpilased
- Vastajaid kokku 3706 (15% üldkogumist)
- Fookusrühma intervjuudes osales 12 üliõpilast erinevatest Tallinna ja Tartu kõrgkoolidest, kes polnud vajaduspõhist õppetoetust veel kordagi taotlenud

Tulemused:

- Vajaduspõhine õppetoetus on väga oluline ja vajadus selle järele suur
- Taotlemise peamised põhjused: majanduslik toimetulek, lisasissetulek, õpingute ajal mittetöötamise soov
- Taotlejad on ennekõike madalamate sissetulekutega üliõpilased
- Paljude arvates ei ole toetuse tingimused õiglased ja toetus ei jõua selle vajajateni
- Õppurite seas on levinud mitmeid väärarvamusi või teadmatust toetuse taotlemise tingimuste kohta, sh toetuse taotlejate ja saajate hulgas
- Infot hangitakse eesti.ee portaalist ja kõrgkooli veebilehtedelt
- Kõige kasulikumaks peetakse infot Haridus- ja Teadusministeeriumi koduleheküljel
- Eelarvamuste ja hoiakute tõttu jääb toetus sageli taotlemata

Mis põhjustab eelarvamusi ja hoiakuid?

- vähene teadlikkus vajaduspõhise õppetoetuse taotlemise ja saamise tingimustest
- subjektiivsed hinnangud iseenda ja koolikaaslaste majanduslikule olukorrale
- vajaduspõhise õppetoetuse taotlemise tingimused, mida suurem osa vastanutest ei pea õiglaseks

Soovitus:

teavitustöö peaks rohkem keskenduma üliõpilaste eelarvamuste ja hoiakute muutmisele

Rakendamise probleemid:

Uuringu teostajatel puudus ligipääs ametlikule statistikale vajaduspõhise õppetoetuse taotlejate ja saajate kohta

Edasised küsimused:

- Uurida, kus ja kellega koos toetuse taotlejad õpingute ajal elavad
- Koguda infot selle kohta, mil määral üliõpilaste vanemad/perekond neid toetavad
- Selgitada välja erinevused üliõpilaste perekonna ametlike sissetulekute ja üliõpilase tegeliku majandusliku olukorra vahel
- Analüüsida uue toetussüsteemi mõju – kuivõrd on vajaduspõhine õppetoetus täitnud oma eesmärgi, muutnud üliõpilaste käitumist ja üliõpilaskonna struktuuri
- Tulevased küsitlused teostada ka inglise ja vene keeles

Rohkem infot uuringu kohta:

www.praxis.ee/tood/vajaduspohise-oppetoetuse-uuring/

Uuringu teostaja:

Poliitikauuringute Keskus Praxis on Eesti esimene sõltumatu, mittetulunduslik mõttekeskus, mille eesmärk on toetada analüüsile, uuringutele ja osalusdemokraatia põhimõtetele rajatud poliitika kujundamise protsessi.

Kontakt:

Poliitikauuringute Keskus Praxis
Tornimäe 5, III korrus
10145 Tallinn
tel 640 8000
www.praxis.ee
praxis@praxis.ee